

GALATA'DA BİR DİLENCİ ERZURUM'DA BİR DAĞ

KADER KÖMÜRCÜ

ⓧ Ⓜ Ⓜ / otukennesriyat

YAYIN NU: 2292

EDEBÎ ESERLER: 1159

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI

SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-908-4

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Sevgi KUTAPLIĞI Proje Danışmanı: Sinan Terzi

Editör: Asuman Demir Yılmaz

Kapak Görseli: Feyza Ay

Dizgi-Tertip: Mahmut Doğan

Baskı: Çınar Matbaacılık ve Yayın Sanayii Ticaret Ltd Şti
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad. Ata Han Nu: 34 K: 5
Bağcılar-İstanbul
Tel: (0212) 628 96 00
Sertifika Nu: 45103

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

İstanbul - 2025

Kader Kömürcü: 2003 yılında Erzincan’da doğdu. Daha bir lise  ęrencisi iken yazdığı hik  yelerle dikkatleri üzerinde topladı. *Söęüt*, *Geçerken*, *    nc   Yeni* dergilerinde hikâye, ş  ir ve denemeleri yayımlandı. *    nc   Yeni* dergisinde bir süre editörlük yaptı. Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı   ęretmenlięi bölümü son sınıf   ęrencisi...

İÇİNDEKİLER

BENİ NEREYE GÖMECEKLER?	9
GALATA'DA BİR DİLENCİ ERZURUM'DA BİR DAĞ	17
UZUN YOLLAR TÜRKÜ SÖYLER DUYMAZSIN	25
YAĞMURLAR ÖLÜ DOĞAR	29
KİBİRLİ IŞIKLAR	33
ARALI KAPILAR BELİRSİZ YOLLARA ÇIKAR	41
İNSANIN ÖLÜMÜ DÜŞÜNMEKLE BAŞLAR	49
SÜRATLİ TEKNELER	53
İLK KURAL!	57
NARİN BİR BESTE	63
YOL ARKADAŞI	71
ŞİİRLER YÜZÜNDEN	77
BİR SÜRGÜN HİKÂYESİ: KIZIL ELMALAR	83
YAŞLANDIKÇA DEĞİŞEN	93
YOLLARI BİLEN KAYIP	101
YÜRÜYORUM DİKENLERİN ÜSTÜNDE	107
ALACA'DA ULUYAN KURT	113

BENİ NEREYE GÖMECEKLER?

Dükkânın önündeki tabureye oturmuş aceleyle sigara içiyorum. Bugünkü işleri yetiştiremeyecek gibiyim, canım bu duruma fena sıkılıyor. Beni çok iyi tanıyan Kahvehaneci Mustafa, çırağını yanına çağırıp “Çay götür İrfan abine.” diye tembihliyor. Çırak histen yoksun, dümdüz bir yüzle gelip yanımdaki küçük masaya çay bırakıyor. Yüzündeki boş ifade yarama bakınca doluyor. İyileşti mi diye sormaya çekiniyor. Ama ben derdini anlıyorum. “İyileşti Hasan.” diyorum, “Sen merak etme.”

Bu oğlanı bir bebek, çocuk olarak hayal etmek ne güç şey. Herkese, her şeye karşı o kadar mesafeli ki. Beş yıldır karşımdaki dükkânda çıraklık yapıyor, bir kez olsun biriyile oturup gülüştüğünü, bir şakalı söz ettiğini görmedim. Kiminle konuşsa başı yeredir, kendisine söylenenlere de kısa, net cevaplar verir. Huyum kurusun ki böyle insanlarla uğraşmaktan, onları deşmekten büyük bir keyif alırım, yani alırdım. Hasan, bu merakımın ölmesini sağlayan zehirli bir ottu.

Onun bu genç yaşında her şeyden elini eteğini çekmiş hâlinde derin bir taraf seziyordum. “Acaba sohbeti nasıl? Yakın bir dostuyla karşılıklı oturduklarında Hasan ne anlatır? Arkadaşı bir sorununu anlattığında nasıl cevap verir?” diye düşünüp duruyordum. Onun kafasının nasıl çalıştığını, insanları nasıl yorumladığını öyle çok merak ediyordum ki bir süre onu sigara molalarında aynı şu an olduğum gibi tabureme oturup uzun uzun izledim. Müşterilere nasıl baktığına, insanlarla nasıl konuştuğuna dikkat kesildim. Fakat yüzündeki hep aynı ifadeydi.

GALATA'DA BİR DİLENCİ ERZURUM'DA BİR DAĞ

Bir köy okuluna atanmıştım, kıştı, soğuktu. Köye varana kadar Erzurum'un soğuğuna alışırım sanıyordum. Ama öyle değilmiş, Erzurum'un soğuğu hiçbir şeye benzemezmiş. Gittiğim ilk gün uyuyamamıştım, dışarıda korkunç bir fırtına vardı. Fırtına, lojmanın eski, ahşaptan pencerelerini zorluyor; iri, kuvvetli elleriyle kapıya güm güm vurup içeri girmeye çabalıyordu.

Dışarıda köpekler birbirine dalaşıyor, ulumaları fırtınanın gür sesinden zor duyuluyordu. Korkudan pencerelere bakamıyordum. Lojmanın etrafını bir hırsız gibi dolanıp bulduğu her delikten kolunu uzatan bu kuvvetli fırtınayı heybetli, çirkin bir adam hayal ediyordum. Sanki birazdan pencereye doğru bir kafa eğilecekti. Cüssesi bütün pencereyi kaplayacak, evin içi zifiri karanlık olacaktı.

Çürük ön dişleriyle gülümseyecekti bana bu garip adam. Kılı, kalın parmaklarıyla camı tıklatacaktı. Ne saçmalık! İnsanın kafası, korkunca ne garip çalışıyor; sanki hiç büyümemiş gibi çocukluğun o sihirli, süslü hayal dünyasında buluyoruz kendimizi.

O gece bir saatçik ya uyudum ya uyumadım. Ama soğuk, uykusuz hissetmeme izin vermedi. Dışarı çıkar çıkmaz sanki her yanıma iğneler battı. Hava bana: "Uyan!" diyordu, "Çocukların seni bekliyor."

Ne güzel çocuklardı, hâlâ her aklıma gelişinde ağlayacağı geliyor. Hepsini öyle çok sevdim ki bundan sonra sevgim hiç kimseye yetmez sandım. Hepsini yakından ta-

UZUN YOLLAR TRK SÖYLER DUYMAZSIN

Mazot kokusu bozkırın koyuluğunda dağılıyordu. Teypte narin, tiz sesiyle Neşet Ertaş bir türkü ıgırıyor, bozkıra çektiğı çileleri hatırlatıyordu; kuru otları bile sarsıyordu sesi. Tarihin yıllar geçse tozlanmayacak anlarında görünen o cızırtılı, siyah beyaz leke bu seste can buluyordu.

Davut, göğe baktığında bulutların yas tutan hâline karşılık Neşet Ertaş: “Gnlm hep seni arıyor neredesin sen?” diye sitem ediyordu. Arabada kendi hlyalarında savrulmakta olan yolcular kaybettiklerini anımsıyor, geçmişin rüzgârı doluyordu arabanın içine. Kaçırdıkları trenlerini, dumanı tüten eski evlerini hatırladılar.

“şyorum baba, camını kapatsana.” dedi Necla, mahmur sesiyle.

“Daralıyorum Necla, beni bilmiyormuş gibi konuşuyorsun. Battaniyene sarın, şuncacık rüzgârdan hiçbir şeyin olacağı yok.”

“Baba!” dedi Necla. Sesinde imalı bir ton vardı, babasının cüretine anlam veremiyordu. Adamın kafasına yumruk gibi indi bu ton, aşığı haddini yeni fark etti.

“Necla, lütfen yapma!”

Babası yol kenarında bir çeşmeye yanaşıp arabayı durdurdu. Arabadan inip buz gibi soğuk sularla yüzünü yıkadı. Yüzünde mahcup bir hâl vardı, gözleri karanlıktı. Bir umut ailesini tekrar bir araya getirebilmek için yola çıkmıştı. Nafile, olmuyordu.

Dağların ortasında, koca boşlukta bile bunaldı; yaşadığı her şeyi kâbus sandı, bir an aslında var olup olmadığını

KİBİRLİ IŞIKLAR

Sigara dumanını çekinmeden suratına üfleyen adamın laubali sohbetinden tek kelime anlamamıştı. Sürekli bir şeyleri eleştiriyor, burnunu kırıştırıp sağa sola sövüyordu. Bir çeşit aydın sabrı ölçme biçimiydi herhâlde, İbrahim sabrediyordu.

“Yahu şu mahalleye bakan yok hocam, şurada acından öl dönüp de ne oldu demezler.”

Demek iş şimdi de siyasete dönüyordu, karşısındakinin gözlerindeki yıldızlı bekleyişe bakılırsa iş tamamdı. Şimdi İbrahim öfkelenecek, masadan kalkıp gidecekti. O da bitmemiş sigarasını küllüğe basıp öksürerek: “Ulan bunlar hep böyle, muhabbetleri çekilmez. İki lafın belini kiralım dedik hemen sinirlendi, sırf kibrinden. Her şeyi kendi biliyor haspa, başkası konuşsun istemiyor.” demeyi bekliyordu. Fakat İbrahim’den çıt yoktu, sabırla karşısındakinin kendisiyle olan savaşını izliyordu.

“Ya hocam, öğrendin işte. Bizim buralar çürür gider ves-salam. Ne bakanı var ne edeni, güya turist getireceklerdi! Şu tarihî cami harap oldu.”

“Buralarda tarihî cami mi varmış?”

Cemil, gözlerinde görünüp kaybolan pişmanlıkla çayının son yudumunu içti. Adamın takma dişleri koyu sigara dumanlarının arasında sararmış göründü İbrahim’e.

“He hoca, var. Bizim Muazzez Hanım yok mu, Almanya’dan gelip gider, onların evin aşağısında. Biri der Ermenilerin kilisesiymiş de sonradan cami yapmışlar; biri der sırf Türk mimarisi. Vallahi kimse de buraya birini yollayayım demedi. Bakanı edeni yok, yıkılıp dökülüyor.”

ARALI KAPILAR BELİRSİZ YOLLARA ÇIKAR

Kaçıp gitmek istediğim anlarda beni deli gücüyle kendine çeken gençlik heveslerim, yaşanmışlıklar, ölüm kalımlar şimdi eski, tahtadan bir kapı suretinde gülümsüyor. Annemin unlu elleriyle açtığı, babamın yumrukladığı, abimin önünde dayaklar yediği, ablamın evden kaçıp kurtulmak için bir gece ansızın araladığı kapı. Her tokatta eskidi, her kavgada karardı, şahit olduklarını dimağının en ücra köşelerine atsa da beni görünce yine hatırladı, kahırlandı, buğulu gözlerle baktı bana.

Benim hikâyem uzun, kapkara yollara benzer. Bu yolda karanlığa kapılanlar, geceye teslim olanlar yaşayanların yüreğindeki musalladan hiç ayrılmaz. Ölü bedenlerle yaşar, içimizde dolaşırlar. Yol aymaz, gece bitmez, ama yaşayanlar hikâyenin sonunu görebilmek için hep koşar. Hikâyenin başları hep kâbustur, mutlu bir başlangıç hikâye olmaz. İşte asıl hikâyemiz, kâbusumuz, abimin fakülteadaki kavgalarıyla başladı. Babam öncesinde evi ayağa kaldırmak için sebep arayıp durur, bulamayınca kendi kendine söylenir susardı. Fakat abim onun eline güçlü bir koz, yumruklarına kuvvet verdi hatalarıyla. Abim on dokuzunda bıçaklandı, anarşistmiş, o zaman dediklerine göre fena işlerle uğraşıyormuş. Babam her akşam döverdi, ağzı burnu kan içinde kalana kadar vururdu ona. Yumruklarındaki kızılık, gözlerindeki katı merhametsizlik, cellat edasıyla kabaran gövdesini sallayarak büyük soluklarla yürüdü evin içinde. Kenetli dişleri arasından: “Anarşist olmuş başımıza! Şeytan der sık şunun boğazını, gebert şuracıkta. A benim aptal kafam, antin kuntin kitaplar okudu ondan oldu.” O gün abimin bütün

İNSANIN ÖLÜMÜ DÜŞÜNMEKLE BAŞLAR

İşıltılı, gençliğin dinamizmiyle ateşlenen heyecanları, âşık olduğu her an şimdi kafasına balyozunu indiriyordu. Geçen zamanı, boşuna bekleyişleri çiçeklerde yaşadı: dirildi, salındı, soldu. Yaşlı fikirleri zihninin genç haznelerine sızdı, kafasındaki çarklar yavaşladı, durdu.

Aynadaki soluk benizli adamda hazin sonunu gördü. Kaçsa mıydı, kendinden uzağa koşabilir miydi? Aynadaki-nin farklı biri olduğuna inandı, ona dokunmak için uzandı, yapamadı. Bozulup yavaşlayan çarkları büyük bir gıcırtyla durdurdu onu. Makina tısladı, dumanlar sardı başını.

“Sonsuzca uyumak istiyorum Seher, uyanmak istemiyorum. Sende de oluyor mu?”

“Düşünme artık Zafer, doktor ne dedi hatırlamıyor musun? Git biraz kâğıt oyna, kitap oku, ne bileyim, düşünme-ye vaktin kalmasın işte.”

Zafer’in yalancı gülüşü her şeyi anlatmaya yetti. Yanaklarında çoktandır istediğini bulamamış, arayışından usanmış, yollarda acıyla inleyip sevinç arayan bir adam görünüyordu. Çatılan kaşları bir an bağırma isteği uyandırdı, ama Seher’e bağıramazdı, onun ablasıydı Seher.

“Seher, uyanmasam olmaz mı? Uyusam, sonsuzca uyusam.”

“Yapma şunu Zafer, senin kadar biz de tükeniyoruz. Sana aldığım kitabı okudun mu? Hiç açmadın kapağını değil mi?”

“Seher, sen benim yakınımısın değil mi? Sadece abla değil, arkadaşsın, belki bu yüzden sana abla diyemedim. Beni

SÜRATLİ TEKNELER

Günün kızıla çalan kalemi güneşin sarı benzini kararttıkça ömrünün de bu hızla geçtiğini fark ediyordu. Kâh aydınlık dehlizlerde kâh köhne, sası bir ezginin burunlarda kol gezdiği koridorlarda ağlamıştı. Fakat hep ağlamıştı, aydınlıkta da karanlıkta da.

Az ileride, çimlerin olduğu yerde küçük, sevimli bir çocuk top sektiriyordu. Öyle anlamlı baktılar ki birbirlerine, tanışmışlar, birlikte defalarca oynamışlar gibi. Oynamışlar mıydı yoksa kanatmışlar mıydı dizlerini?

Benzetti, kime benziyordu bu çocuk? Faruk'a? Faruk kim? Tanıdık, kafasında bir yerlerde yakalamak için uğraştığı yakın bir sima, ama çok hızlı, yetişemiyor bu yüzü görmeye. Çocuk koşup yapışıyor bacağına, dudaklarından bir feryat gibi kopuyor "Anne!" Anne? Anne olduğunu anımsamıyor, yaşadığını, kiminle evlendiğini, öncesini, sonrasını.

"Nalan, yine mi kaçtın hastaneden? Artık şikâyet edeceğim o sorumsuz doktorları, bu kaç oldu be!"

Ardına bakıyor, zihninde demin hızla koşan suratı yakalıyor: Faruk! Sakalsız yüzü, kalın kaşları, onu ilk gördüğü gün vurulduğu gamzeleri. Artık ne anlamsız, zaten zaman geçtikçe manalar sokak duvarlarına ıslak, parlak yazılan özlü sözlerin hemencecik kire toza bulanıp silinmesi gibi yitip gidiyor. Zamanla o sözü oraya yazan bile unutuyor ne yazdığını, niye yazdığını.

"Yapma Nalan, n'olur böyle yapma! Niye bunu yapıyorsun, gel birlikte geri dönelim hastaneye. İyi olacaksın, her şey geçecek." diyerek neredeyse ağlıyor adam, gözleri yaşlarla dolu.

NARİN BİR BESTE

Eski patronu onu kovmadan önce şöyle demişti: “Fikret Bey, siz doğrularını egosuna takas eden bir adamsınız. Doğrularınız başkalarının yanlışlarıyla çarpışmasın diye yanlış olmaya razı oluyorsunuz. Fikirlerinin sorumluluğunu alamayan bir adamın benimle çalışmasını istemiyorum.” Ne beter sözlerdi, şaşıp kalmıştı. Cevap vermemiş, itiraz etmemişti. Ama bu sözler ruhunda ağırlı yaralar açtı. Kendine inanamaz, güvenemez oldu. Başkalarının fikirlerinden yapılma bir put muydu? Beyninde onlarca yama hayal etti, başkalarının ipleriyle kumaşlarıyla kapanmış kıvrımlar.

Onun için her şey dönüşüp değişebilirdi. Aslında önceleri böyle düşünüyor olmasını büyük hoşgörüsüne yorup kapılarını her fikre sonuna kadar açıyor olmasına içten içe böbürlenirdi.

Fikret’in egosu diğerlerininkinden farklıydı. O, boyun eğerek kibirlenirdi. Ona kendini açan herkese çölde susuz kalmış bir bedevinin vahaya koşması gibi koşar, o büyük hoşgörüsünü göstermek için içine kök salmış kuvvetli doğruları bile usta bir bahçıvan olup kesip atmaya hazır dururdu.

Kendi düşüncelerine öyle saygısız davranır oldu ki en kıırılmaz fikirleri bile zamanla incecik birer cam oldu, o camlar öyle inceydiler ki bazen tek bir sorgu taşıyla kırılıverdiler. En büyük yıkımı dinini kaybetmek oldu. Bir ikinci namazı sonrası seccadesindeki gözyaşları henüz kurumamışken dininden vazgeçti. Sonraları “Sen dine düşkün adamdın, ne oldu birdenbire?” diyenlere verecek cevap bulamadı. Ağlayarak Allah’a yakarırken aklına “Ya Allah yoksa da ben

YOL ARKADAŞI

“Kahve ister misiniz?” sorusuyla gözlerimi açtım. Karlı dağların dumanı deminki rüyamı aydınlatıp geri çekildi. Camdan akıp giden dünyaya kanlı, yorgun gözlerle bakıp şu koca dağların yanında kendi küçüklüğüme hayret ettim. “İstemem, sağ olun!”

Kol saatime bakıyorum, akrep dördü gösteriyor, gök hafiften lekelenmeye başlamış. Demek daha otobüse bineli üç saat olmuş, geriye sekiz saat kalmış. Oysa en az beş saat böyle iki büklüm uyumuşum gibi bir yorgunluk var üstümde. Bazen rüyaların yoğunluğuyla, çözülmesi güç sembollerle insan daha da yorgun hissediyor.

Yanımdaki orta yaşlı, yüzü tıraşlı adam bir sohbet başlatmak ister gibi kaçamak bakışlar atıyor. Allah muhafaza, konuşup da ufacık olsun bir samimiyet gösterirsem yol boyu onun sohbetine mahkûm olacağımı iyi biliyorum. Uzun yolları az çekmedim, her türlüşünü gördüm. Hele bir de konuşkan bir herifse vursunlar beni daha iyi. Yolları izleyip içimdeki şu kahrolası kurdu öldürmem gerek. Kendi içimde o kadar büyük bir savaş veriyorum ki bir başkasının nefesi bile ağır geliyor bana. Şimdi hiç tanımadığım bir insanın rüzgârında üşümek istemiyorum.

Neyse ki yüzümü cama dönmemle cesareti kırılıyor da nefret edilesi bir imaj çizmek zorunda kalmaktan kurtuluyorum. Güzel giyimli bir herif, kaç saat olmuş da hâlâ daralıp fularını çıkarmamış, hayret.

Yine uyuyorum, fakat canavarlarla, kanlı tırnaklar, manasını bir türlü bulamadığım kopmuş yılan başlarıyla. Girişik işaretler, bilincimin oyunu tabelalar, bu tabelalardan

ŞİİRLER YÜZÜNDEN

Mehmet’le tanışıklığımız otuz seneyi aşmıştır. Tanıştığım her insanın ilk resmi zihnimin bir köşesinde illaki yer bulur. Onun dimağında paslanan demirden ilk resmini, en son gördüğüm çizgili yüzüyle karşılaştırdınca garip bir burukluk duyuyorum. Zamanın acımasızlığı, sanki önümüze çukurlu yollar koymamış gibi bir de yüzümüze çizgiler çeken kara kalemi boynumu büküyor. Kader, kısmet deyip üstünü örtemiyorum bazı meselelerin. Yaşlılık herhalde, gece vakitleri geçmişin tozlu hüznüyle Mehmet’i anımsıyor, yüreğimin böğürtüsüyle uyanıyorum. Şu sıralar fazlaca düşüyor aklıma, belki onun gençliğine benzetip sırf bu yüzden işe aldığım Remzi yüzünden. Her hattı benzer mi, her çizgisi; gözlerinin karası bile benziyor. Onu karşımda görünce siniyorum, suçlu bir çocuk gibi köşe bucak kaçmak istiyorum. Ne vakit ki “Ustam” diyor, ayılıyorum kâbustan.

Mehmet koca yürekli bir adamdı, kalbinin herkesten önce yaşlanacağını biliyordum. Daha çocukluktan sırtına boya sandığını vurdu babası. “Para getir!” emrini haykırdılar yüzüne. İlk sigarasını benim yanımda yaktı. Cebine tutuşturmuş bir arkadaşı, bir kereden bir şey olmaz demiş, bilindik hikâyeler işte. O sigarayı nasıl içmişti öyle, otuz senedir sigara içen babam bile öyle gerçek, hasretle içmemiştir. Çakmağın ateşi gözlerine kapaklandı, yüzünde oynaştı ışıklar. Dudaklarının arasından süzülen dumanlar sanki onu tamamladı, önceden onda eksik bir şey olduğunu yeni fark etmiştim. “Ya baban duysa?” dedim korka korka. “Duyarsa duysun, o da içiyor. Hem sırtıma boya sandığı

BİR SÜRGÜN HİKÂYESİ: KIZIL ELMALAR

Kara kışın sert ayazı Aycamal'ın ay gibi parlak yüzüne hoyratça vurup bu yüzde kırmızı, küçük noktalar bırakıyordu. Eteğini çekiştiren küçük oğlu İznul sürekli babaannesini soruyor, ağlıyordu. “Gelecek.” diyordu annesi, “İki güne gelecek babaannen.” Ama çocuk inanmıyordu, ağlamaktan şişen yüzünde iç sızlatan bir keder vardı. Babası askere gittiğinden beri bambaşka bir çocuk oluvermişti. Çocuk gözlerine yaşlı bir adamın mağrurluğu çökmüş, bakışlarına her şeyi kavrayan bir bilgenin hüznü sızmıştı. Sanki babasının gidişi, daha İznul'un ruhu üflenirken içine konmuş, fakat hep yüreğinin dışında içeri girmek için doğru zamanı bekleyen bir adama kapıyı açmıştı. Ve o adam yürek kapısında beklerken bütün ritimleri ezberlemiş, bütün hisleri öğrenmişti. Artık herkesi yüreğinin sesinden tanıyabilirdi. Bu yüzden İznul artık annesinin koynuna koymuyordu başını. Öyle ya bir çocuk en çok annesinin acısından korkar.

Aycamal sekiz aylık hamileydi, kaynanası Gülnara Hanım'la ahırda inekleri sağarken birden kırmızı elma aşerdiğini söyleyivermişti. Her konuda ketum olan, hiçbir isteğini, derdini dile getirmeyen gelini kırmızı elmalardan bahsedip durmuştu yaşlı kadına. “Anne, vallahi rüyalarım giriyor. Şu kış vakti nereden düştü aklıma bilmiyorum, öyle çok canım çekiyor ki.”

Gülnara Hanım kızın karnına baktı, bu karnın içindeki torununu düşündü ve onu en çok oğluna benzetti. O an bu karnın içinde dünyayla buluşmayı bekleyen yavru, oğlu Zabıt oluverdi. Kırmızı elmaları, bu yaman soğuklarda kim

YAŞLANDIKÇA DEĞİŞEN

Ev kalabalıktı, yarın Nihat'ın düğünü vardı. Hepsi uzak yerlerden gelen akrabalar evde büyük bir curcuna yaratmıştı. Kadınlar mutfakta ha bire çay doldurup boşaltıyorlar, demliğin altı sürekli yanıyordu. Mutfaktan sık sık tabak çanak sesleriyle kahlkaha sesleri duyuluyordu. Nihat'ın teyzesi Suzan şiş, kısa bacaklarını yerdeki mindere uzatırken yeğeni Seher'e dert yanıyordu.

“Bu Halit Bey kesin yine elli lira takacak, benim kıza da aynısını yaptıydı. Biz bunun akli yarım oğlana yarım altın taktıydık da bu cimri bize çeyreği bile çok gördü. Bak gör, bu utanmaz yine elli lira takacak.”

Masada oturup bugünkü altıncı bardağını doldurtmak için boş bardağını ocağın başındaki kızına uzatan Nihat'ın diğer teyzesi Zuhal, başını ablası Suzan'ı kınarcasına yavaşça salladı, altın küpeleri sallandı. “Akli yarım deme oğlana, ayıptır. Hem belki parası yok adamın. Ne yapsın, düğünde sana altın takacak diye borçlanıp üçüncü karısından da mı olsun?”

Mutfaktaki herkes işini bırakıp Zuhal'a baktı. Mutfaktan ses birden kesilince salondaki adamlar da bir şey oldu sanıp sustu. Mutfak tekrar canlandığında onlar da sohbetlerine kaldığı yerden devam ettiler.

Dedikodunun fitilini ateşlediğini anlayan Zuhal, yükü üstünden atmak için “Aman, sakın üçüncü karı meselesini sormayın. Bütün köy bunu konuşuyor, ama ben ağzımı açmam.” dedi. Dedi demesine de Suzan, kardeşinin nazlandığını düşünüp bacağına dürttü. “Anlat kız, anlat! Bu Halit Bey de amma fena çıktı. Bu en yeni karısı mı, sırada var

YOLLARI BİLEN KAYIP

İki hafta evvel sahilde o ressamı görmesem istifa etmeyecektim. Durdurmasaydı beni, sormasaydı o soruyu, girmeseydi aklıma her zamanki gibi yaşayıp gidecektim. Şimdi öyle mi? Değil işte, değil! Kafamda bir yılan gibi kıvrılıp duruyor sorusu. Oysa ne demişti ki bana, mutluluğumu elimden alacak ne laf etmişti? Çokça düşündüğüm, her cümlede derin manalar aramaya kalktığım ve bu derin manalarda kaybolduğum o korkunç dönemlerimden birindeydim. Bazen küçücük sözlerde kocaman gerçekler görünür de insan ferasetine hayret eder ya hani.

Söyleyen bilmez nasıl büyük bir laf ettiğini de duyanın dünyası başına yıkılır.

Kızılay'da tabelalardaki sokak adlarına, duvarlardaki absürt resimlere bakarak yürüyorum. Ne zaman böyle boş, umarsız yürüsem kendimi Bay C. karakterine benzetiyorum. Hatta kafamda kitabın o ilk cümlesi yankılanıp duruyor: *"Birden kaldırımlardan taşan kalabalıkta onun da olabileceği aklıma geldi."* Kim? Kimi arıyorum ben? İstanbul'daki hayatımı, işimi bırakıp neden bir gece yarısı kendimi bir trende Ankara'ya gidiyor buldum? Yoksa sahiden aptal adamın teki miyim ben, Aysel'in dediği kadar var mıyım?

"Senin sorularına cevap bulmaya çalışmayacağım artık Emin. Her gün başka bir dertle çalışıyorsun şu evin kapısını. Ben sana demiyorum ki derdin sıkıntın olmasın. Herkesin derdi olur. Ama seninkiler başka. Deli bir adamın dertleri bile daha akıl kârıdır. Sakın ha boşanmaya itiraz etmeye kalkışma."

YÜRÜYORUM DİKENLERİN ÜSTÜNDE

Dayımın ölüm haberini aldığımda kafamda onun sazla çalmayı becerebildiği tek türkü sıcak nefesiyle usul usul yankılandı. Dayım sadece “Yürüyorum Dikenlerin Üstünde” türküsünü çalabiliyordu. Ben daha ufacık bir çocukken cümbür cemaat onların eve doluşurduk. Dayım, yengemden büyük bir gururla mutfaktaki duvarda asılı duran sazını isterdi. Biz çocuklar merakla onun etrafına toplanır, sazını incelerdik. Eğer içimizden biri olur da saza dokunursa dayım birden ufalır, beş yaşındaki bir çocuğun oyuncağını sakınması gibi sazını alır götürür, bizim bulup da kurcalayamayacağımız bir yere saklardı. Bunu bildiğimiz için sazına hiç dokunmazdık.

“Selim, döktürdüm mü yine dayı kuzusu?” diye sorardı bana türküsünü bitirince. En çok beni severdi, bunu bir sır sayardım. Türkü söylerken en çok benim gözlerime bakar, oynak bir şeyler söylüyorsa onunla karşılıklı oynamam için ilk bana el ederdi. Bayramlarda bana diğer yeğenlerine verdiğinden daha fazla harçlık verir “Sakin söyleme onlara he!” diye tembihlerdi.

Diğer çocuklarla bir yaramazlık yaptığımda onlara uzunca azar çeker, bana ses etmezdi. Ben onun biriciğiydim. Her konuda beni hoş görürdü de ne zaman kambur dursam şakayla karışık bir sinirle sırtıma hafifçe vurup “Dik dur oğlum, derdi olan kambur yürür.” diye kızardı.

Onun o bütün çocukları mest eden öykülerini hep ben en yakından dinlerdim. Dizine oturturdu beni. Öyküsünü anlatırken kısılan gözlerini, yanaklarında beliren gamzeleri

ALACA'DA ULUYAN KURT

Soğuk, Rifat'ın yüzünü yırtıcı bir hayvan gibi ısırırken yeni abdest aldığı için ıslak olan saçlarına kar yağıyordu. Henüz on sekizindeydi, sol bacağına cephede bırakıp gelmişti evine.

Tozlu, bulanık bir hatıraydı o an. Bomba atıldıktan sonra kulakları koptu sanmış, ciğerlerini patlatacağını zannettiği bir güçle savrulmuştu. Hemen kendinden geçmemişti, can dostu, köylüsü Cemal onu sırtladığında da kendindeydi daha. Ama bacağının koptuğunu hiç anlayamamış, başına geleni de kâbus sanmıştı.

Cepheden çıkıp köye vardıklarında anasının sırtında giyecek hırka, sofralarında bir kuru ekmekten başka yiyecek lokma yoktu. "Rifat, demek bacağına kendinden önce yolladın cennet köşküne." demişti babası. Anası tek kelime etmemişti, yalnızca ağlamış, oğluna sarılıp öpüp koklamıştı.

Bir seneye kalmadı everdiler Rifat'ı. Karısı Nuran pek akıllı başında, pek güzel bir kızcağızdı. Hamile olduğunu öğrendiklerinde nedendir bilinmez Rifat'ın yüreğine bir ateş düştü ki geceleri bu ateşin yakıcı sesine uyanmaya başladı. Karısı alındı, demek kocası çocuğu olsun istemiyordu. Keşke öyle olsaydı, keşke Nuran'ın aklındaki olsaydı. Rifat hissediyordu, çıkacak yangın erkenden yakmaya başlamıştı onu.

Köydeki Ermeniler ayaklanmıştı, asker formaları bir kez daha görüldü. Kadınlar, korkularından yüzlerine kömür sürüyor, bu insanlığını yitirmiş düşmanlardan köşe bucağı kaçıyor. Durum her geçen gün kötüleşiyordu, artık